

трябваше да става сутрин в шест, да мие, да чисти. Сега не е вече точно така, става, когато се наспи. Но пак се гледа с добро око, ако стане рано.”

Често срещана забрана при всички групи е жената да ходи сама при родителите си. Много от посещенията при тях са нежелани, тъй като младата съпруга може да попадне под “вредното” влияние на майка си. Смята се, че ако снахата започне многократно да ги посещава, съществува сериозна опасност да тръгнат слухове, че кръшка. Ако се случи така, семейството на момчето е напълно оправдано да я изгони, за да запази доброто име на фамилията. В резултат на страха от изневяра има редица ограничения и по отношение облеклото на младата жена – то трябва да прикрива всички прелести, за да не дава повод за какъвто и да е поглед от страна на чуждите мъже.

Млада калайджийка, облечена по съвременната мода, разказва, че възрастните все още държат снахите им да носят престилки и забрадки. “Аз съм женена. Нямам свекър и свекърва, те починаха. Ако бяха живи, без престилка и кърпа нямаше да ме пуснат, щяха да ми искат. Ако ходиш без тях, не било хубаво. Срамота било. Ако те види свекърът без тях, не вървяло в къщи” – продължи тя разказа си за все още живите правила на женското поведение (Дечева 2004: 87).

Преодолее ли трудностите в началото на семейния си живот, приеме ли неписаните правила на семейството и слуша ли мъжа си, постепенно омъжената жена придобива авторитет не само сред семейството си, но и сред общността. Младата снаха от момента, в който роди първото си дете, започва да придобива статут на “стара” снаха. Тъй като децата са най-висшата ценност в циганското общество, а фактът, че е вече майка, постепенно променя отношението на възрастните към нея. Придобива нов авторитет, нова обич и признателност особено от страна на мъжа си.

* * *

Традиционни обичаи и обреди при циганите/ ромите свързани с *бременността, раждането и отглеждането на детето* са затворени в определени рамки, като основен обект и субект на обредните действия са родилката и бебето. Важна роля в тях имат и по-възрастните жени – свекървата, бабата.

Бременната жена /”к‘амни”/ е на особена почит в циганското/ ромското семейство. Тя е свята жена. За фичерите е “щастлива, носеща къс-